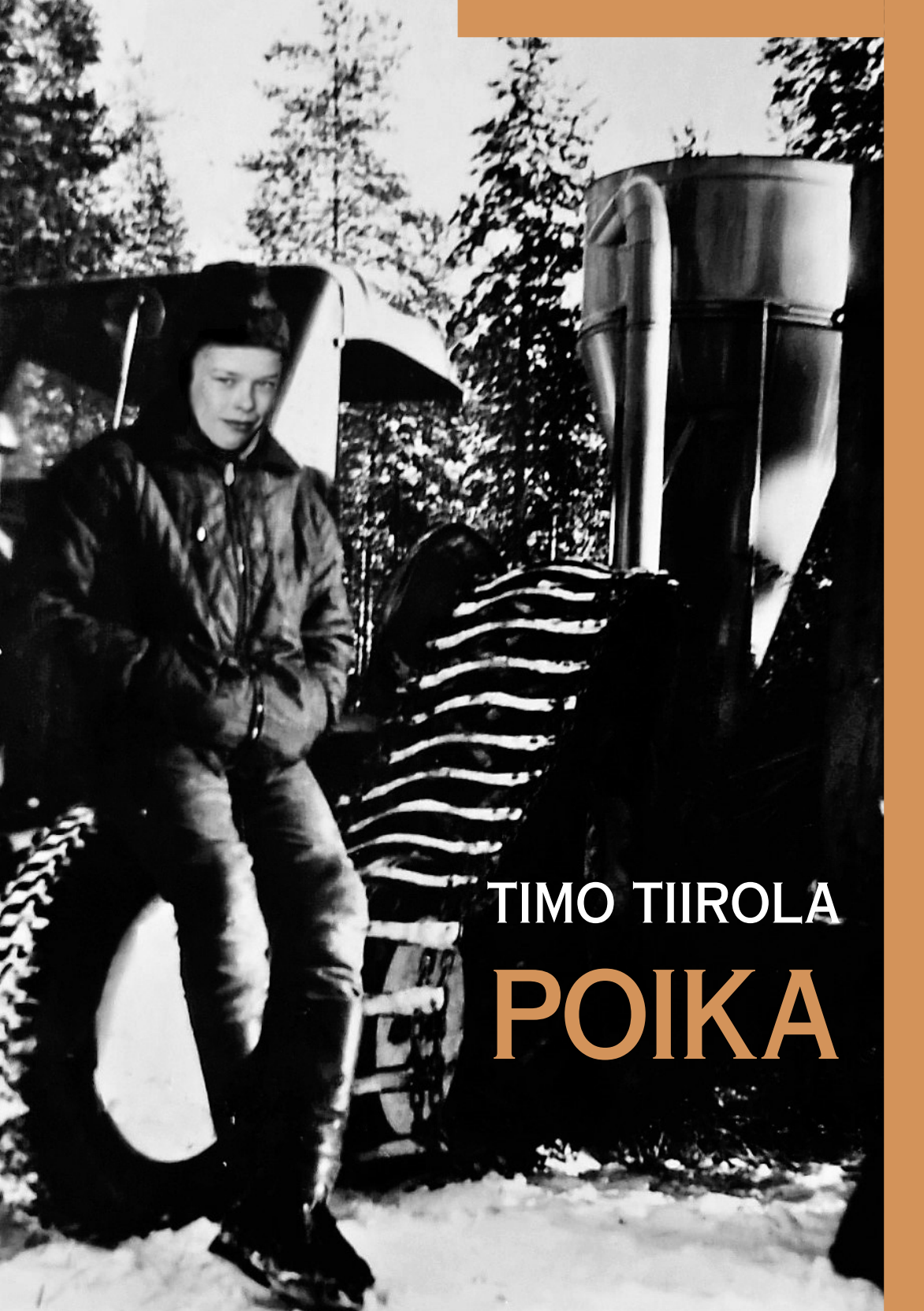

TIMO TIROLA
POIKA

POIKA

TIMO TIIROLA

POIKA

© 2017 Timo Tiirola

Taitto ja kansi: Books on Demand

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-951-568-750-0

Sisällys

TYRKYLLÄ KOULUUN	9
CATERPILLAR	11
VILJANPUINTIA	13
PERUNANNOSTO	15
HEINÄÄ LUONNONNIITYLTÄ	18
TALVEA KOHTI	20
HAKEKAA KÄTILÖ!	22
PUIDENAJO	26
AURA-AUTO KINOKSISSA	27
MARTAN TARINOINTIA	29
KUORINTAA JA PARTUROINTIA	32
SÄKKI-KALLE	34
JUHANNUSAAMUN ONKIREISSU	36
TUPAANTULIAISSEURAT	37
KIIREELLINEN VIESTI	41
HAUTAJAISET	44
KOULU ALKAA	46
ÄLKÄÄ JÄTTÄKÖ!	49
LIISA, APUOPETTAJA	51
ENSIMMÄINEN JOULULOMA	52
FERGU TULEE!	54
JOULU	57
HIIHTOPÄIVÄ	59
KEKKONEN, KEKKONEN, KEKKONEN ...	61
HUOLIA JA HUOLENPITOA	63
SIRKKELI PYÖRIMÄÄN!	65
PUOLITELAT SAADAAN PAIKOILLEEN, MUTTA	
MISSÄ ON REPPU?	68
KUINKA KOVAA AUSTIN KULKEE?	71
KEVÄTTÖIDEN AIKA	74
OSUUSKAUPAN ARKEA	75
POPEDA	80

NISKA-AUGUSTI	84
FERGU HEINÄHOMMISSA	87
KESÄVIERAITA OULUSTA	90
KAUPUNKILOMALLA OULUSSA	93
AIKUISET EIVÄT YMMÄRRÄ	99
OPPITUNTEJA JA VÄLITUNTILEIKKEJÄ	100
OSMO JA POIKA	103
LÄÄKÄRIREISSU AATI-SEDÄN KANSSA	108
LUMENTYÖNTÖLEVY SÄPÄLEIKSI	113
VOIKO LUMENTYÖNTÖLEVY KORJATA?	115
SPUTNIK I	121
EI KOULUUN VAAN HEINÄNHAKUUN	123
TUKKILAISKISAT	125
JO JOUTUI ARMAS AIKA!	128
KAIVURI	130
SÄHKÖLINJAA RAKENNETAAN	132
AATI JA MARTTA KIUKUTTELEVAT	133
SÄHKÖT SAADAAN PIHLAJAAN	136
KEVÄTÖITÄ JA HUVIELÄMÄÄ	140
EDUSKUNTAVAALIT 1958	143
SOTAKAVERIT	144
KAUPUNKISERKUT MAALLA	145
AATI JA VALMA	148
MITÄ FORDSON MAJURI TEKEE PIHLAJAN PIHALLA?	152
MAJURIN PURKU ALKAA	155
RAUTAHEVOSEN PALOITTELUA	158
SORA-AUTON KYYYDISSÄ	162
MITEN SIMSON KÄYNNISTETÄÄN?	168
AUTTAAKO TUPAKKA, KUN TYMPII?	173
AUTOTALLI	176
POROT TUOTTAVAT HARMIA JA TIENESTIÄ	177
SIMSONIA ON OPETETTAVA TAVOILLE	179
PAKKO OPPIA LUKEMAAN	183
PAIMENPOIKA JAKAA KIILTOKUVIA	185

TALVIKALASTUSTA OSMON KANSSA	190
YÖPAKKASET	196
ISÄN JA AATIN SUUNNITELMA	197
SEURAT ESKOSSA	198
MAASEUDUN MUUTOKSIA	202
KYNTÖHOMMIA	206
KYNTÖÄ SUOVILJELYKSILLÄ	209
KYNTÖHOMMIA NAAPURIEN PELLOILLA	212
ROVER IST KAPUTT!	217
UUSI TRAKTORI	222
TRAKTORIN SISÄÄNAJO	226
KESÄNVIETTOA SERKKUJEN KANSSA	231
HIENO PIRSSI SAVESSA	234
ILMAKIVÄÄRI	235
SUVISEURAT KUUSAMOSSA	236
KUMPI ON PAREMPI: MASSIKKA VAI PORSCHE?	240
PUHETTA POLITIIKASTA JA SODASTA	244
TELAMATTO-ONGELMA	247
HEINÄÄ JA VETTÄ	251
OULUSSA RÄJÄHTÄÄ	253
TALVISIÄ TÖITÄ	255
NYSÄN KOLARI	256
FORD TRANSIT	259
LYPSYKONE	261
UUSI VEIJE TRAKTORIIN	265
TAKAKAUHA	268
NAVETTAHOMMIA	272
KOLMAS SISKO	273
JATKOKOULU ALKAA	274
KOULUSTA KYNTÄMÄÄN	281
KYNNÖT JATKUVAT SUOPELLOILLA	283
HITSAUSKURSSI	285
URHEILUKILPAILUT	288
PERÄÄNAJO	290

RIPPIKOULU	295
LIIAN MONTA VIRHETTÄ, KOE HYLÄTTY!	297
PIIKKINOKKA-VOLVO	298
KUORMA-AUTOAJELU	300
VOLVON PURKU	302
HITSAUSHOMMIA NIKKI-AUGUN PAJALLA	307
HIEKANAJOA	314
KOIVUSAVOTTA AATI-SEDÄN KANSSA	317
VASARAMYLLY	323
SANA MYLLYSTÄ KIIRII	326
KIERTÄVÄ MYLLÄRI	329
MYLLÄRI PALAA KOTIHOMMIIN	339
MOOTTORIPYÖRÄ	341
LENTOPALLOA	345
TAAS KYSYTÄÄN MYLLÄRIÄ	347
JAUHATUSTA JA TARINOINTIA	360
LAUANTAI-ILLAN RAUHAA	366
MYLLÄRILLÄ RIITTÄÄ TÖITÄ	367
UUDEN EDESSÄ	376

TYRKYLLÄ KOULUUN

Odottamani syysamu 1954 oli koittanut. Ajoin Liisan perässä isän pyörällä kouluun. Pieni kokoni ei mahdollistanut polkemaan tangon päältä, vaan poljin vasemmalta tangon alapuolelta. Kun olin pyytänyt isältä pyörää lainaksi, hän oli varoittanut, että housunlahje saattaa jäädä kettingin ja hammaspyörän väliin. Nyt olin urhoollisesti selvinnyt puoliväliin matkaa ilman moisia ongelmia. Sitten valppauteni herpaantui ja hammaspyörä vetäisi housunlahkeen niin, että jouduin laskemaan vasemman jalan tielle pysyäkseni pystyssä. Pyörän pysähdyttyä huusin Liisalle:

- Tule auttamaan, lahkeeni jäi kiinni!
- Potki pyörää taaksepäin, niin se irtoaa! Liisa huusi takaisin ja jäi odottamaan.

– Ei se irtoa! huusin, kun olin monta kertaa yrittänyt peruutusta.

Isosiskoni tuli auttamaan. Lahkeeni irtosi, kun nytkytin poljinta välillä taaksepäin ja välillä eteenpäin. Lahkeeseen oli jäänyt kettingin rasvaa, mutta se oli sisäpuolella. Ei sitä kukaan huomaa, ajattelin ja lähdin polkemaan Liisan perään. Pitkällä oikoisella huomasin edessä näkyvästä talosta tytön ja pojan lähteneen polkemaan samaan suuntaan. Liisa hiljensi vauhtia, tuli vierelleni ja sanoi:

– Hiljennetään vähän. En halua, että tavoitamme nuo. Tuo poika oli viime vuonna samalla luokalla ja aina kiusasi minua.

– Entä tuo tyttö? Meneeköhän nyt ensimmäiselle luokalle? kysyin.

– Varmaan, hän on tietääkseni nuorempi.

Loppumatkan säilytimme tuntevan etäisyyden edellä ajaviin. Olin heinäkuussa täyttänyt kuusi vuotta ja nyt lähtenyt pyrkimään Siivikon kouluun, koska siellä oli lyhyemmät syys- ja kevätlukukaudet. Martta-tätini oli innostanut minua pyrkimään kouluun, varsinkin kun olin opetellut kirjoittamaan oikealla kädellä. Liisa oli käynyt Siivikossa ensimmäisen luokan ja lupasi auttaa minua pääsemään kouluun vuotta ennen oikeaa koulunaloitusaikaa. Minua kiinnosti erityisesti lyhyet syys- ja kevätlukukaudet. Pääsen pian oikeisiin töihin, ajattelin.

Olimme saapuneet Ryhmeen omakotitalon pihalle ja odottelimme hie-
man muista sivussa kutsua sisälle. Hetken päästä ovi aukesi ja naisopettaja
helisti kelloa kutsuksi. Pulpetteja oli kolmessa jonossa ja oikealle puolelle
menivät kolmannen luokan oppilaat, keskelle toisen luokan ja vasemmalle
ekaluokalle tulevat. Liisa meni keskelle perimmäiseen pulpettiin vaalea-
tukkaisen tytön viereen. Minulle ei jäänyt paikkaa, joten jäin seisomaan.
Kohta opettaja aloitti nimenhuudon ja sai vastaukset kaikkiin nimiin.
Sitten hän katsoi minuun.

- Mikä sinun nimi on, kun ei ollut luettelossa?
- Timo. Olen Liisan veli, sanoin ja osoitin sormella Liisaa.
- Onko sinut ilmoitettu ensimmäiselle luokalle?
- En minä tiedä. Martta-täti sanoi, että nyt kun olen oppinut oikealla
kädellä kirjoittamaan, ne ottavat varmaan kouluunkin. Nyt ilmoittaudun.
- Minkä ikäinen olet?
- Kuusi vuotta täytin heinäkuun kymmenentenä päivänä.
- Sinä olet alaikäinen ja meillä on kaikki paikat täysiä. Sinun pitää tulla
vuoden kuluttua.
- Mutta kun minä osaan oikealla kädellä kirjoittaa.
- Valitettavasti emme voi ottaa. Nämä tilat rajoittavat. Kaikki pulpetit on
täysiä ja oppivelvollisuus alkaa sinulla vasta vuoden kuluttua. Voit odottaa
siskoasi täällä tämän päivän tai voit mennä kotiin, jos osaat yksin mennä.
- Pokkasin kumarruksen niin kuin oli opetettu kotona, sanoin näkemiin
ja lähdin ulos.

CATERPILLAR

Pihlajan kohdalla Pelttarinjärven suuntaan oli isä raivannut puut pois. Puiden rungot oli kaksi vuotta sitten sahattu Pihlajan talon, varaston ja navetan rakennuspuiksi. Päärakennuksen seinähirret oli sahattu samaan vahvuuteen ja niistä oli salvettu seinät. Ylitalon Matti ja Hieta-Niilo olivat isän kanssa rakentaneet talon, joka oli valmistunut edellisen vuoden keväällä. Sen jälkeen työt olivat jatkuneet navetan ja varaston työmaalla ja nekin olivat jo valmiit. Syksyllä oli äidin pitämä Pudasjärven Osuuskaupan myymälä siirretty Pihlajan kamariin ja varastotavarat ulkovarastoon. Minä olin häärännyt milloin rakentajien naulapoikana, milloin kauppa-asiakkaiden juttukumppanina. Osa asiakkaista heilutti kaupasta tultuaan pastillipussia ja kysyi, maistuuko pojalle. Maistuihan se.

Caterpillar tuli puskemaan raivatun alueen kannot, ja oli ennennäkemätön voimanpesä. Telakone meni alueen reunalle, laski puskulevyn alas ja lähti puskemaan pintamaata ja kantoja kasaan. Olin harmitellut usean päivän, kun en päässyt kouluun, mutta nyt olin hyvilläni, sillä Caterpillarin näkeminen oli minulle suurempi asia. Tuommoisella koneella minäkin haluaisin isona työskennellä, ajattelin. Siinä on mahdottomasti voimaa, työntää monta kantoa kerralla. Kiersin välillä toiselle puolen ja tutkin katseellani konetta. Välillä se ärjäisi ja pölläytti mustat savut taivaalle. Viimein kuski pysäytti koneen ja sammutti moottorin. Hän avasi oven, otti repun esille ja alkoi syödä voileipiä. Kohta hän huusi minulle:

- Oletko ennen nähnyt tällaista konetta ja pellontekoa?
- En ole, vastasin ja siirryin lähemmäksi telaketjuja.
- Miltä tämä kone ja jälki näyttävät nuoresta isännästä?
- Mahdottoman voimakas kone, puskee monta kantoa kerralla.
- Joko sinä olet koulussa?
- Eivät ottaneet, käskivät tulla vuoden päästä uudelleen, kun olen täytännyt seitsemän vuotta.
- Nouse telan päälle niin näet tänne sisälle.
- Eihän se lähde liikkeelle?

– Ei lähde ennen kuin panen käyntiin.

Nousin telaketjun päälle, ja kuski esitteli vipuja ja mittareita. Tästä pannaan käyntiin ja tästä vivusta kun työnnetään, kone lähtee eteenpäin, ja kun vedetään, niin taaksepäin. Tällä toisen käden vivulla terä laskee ja toiseen suuntaa kun vetää niin nousee. Katsoin haltioituneena esittelyä.

– Minä osaan jo kirjoittaa oikealla kädellä ja osaisin molemmilla käsillä noita vipuja käyttä.

– Sinusta tulisi konemies. Kone kääntyy vasemmalle, kun painaa vasemmalla jalalla poljinta ja oikealle, kun painaa oikealla jalalla, kuski sanoi ja alkoi pakata reppuaan.

– Minähän melkein osaisin jo ajaa, sanoin innoissani.

– Kunhan vähän kasvat, yllät painamaan polkimia ja sitten voisit ajaa.

Kuski pani reppunsa lattialle, antoi merkin minulle siirtyä pellolle, pani oven kiinni ja käynnisti koneen. Hyppäsin alas telaketjun päältä ja juoksin suoraan sisälle kertomaan, että osaisin melkein ajaa Caterpillarilla, sillä kuski oli näyttänyt, mistä se lähtee eteenpäin ja taaksepäin, mistä vivusta puskulevy nousee ja laskee, mitä poljinta painetaan että kääntyy oikealle ja mistä kääntyy vasemmalle.

VILJANPUINTIA

Syntymäkotiini Tirolaan oli kerääntynyt naapureista Korpelan ja Vitikon miehet sekä setä-Aati asentamaan isän kanssa puimakonetta. Puimakone oli maamiesseuran omistama, ja syksyisin sitä kierrätettiin viljaa viljelleissä taloissa. Nyt puimakone oli asennettu ja samoin paikoillaan oli kuulamoottori, jota myös maamoottoriksi sanottiin. Ruuna-hevososen, joka oli ruuna ja nimeltään Ruuna, vetämä viljalavallinen ohria oli odottamassa puinnin alkamista. Kaksi tyhjää säkkiä oli paikoillaan puimakoneen sivulla. Kuulamoottorin ympärillä olivat Vitikon Eetu ja Paavo, Korpelan Urho ja Olli sekä setä-Aati ja isä. Olin juuri juossut paikalle kuultuani äidiltä, että kuivaajan luona alkaa viljanpuinti. Kuulin jo kaukaa Eetun sanovan:

– Ei se viheliäinen taaskaan lähde käyntiin!

Kaikki miehet näyttivät hengästyneiltä seisoessaan puimakoneen ja kuulamoottorin väliin kiristetyn remmin vieressä. Miesten katseet estivät minua menemästä lähelle ja jäin etäämmälle seuraamaan tapahtumaa. Miehet alkoivat vedellä remmistä. Hiiop, hiiop, hiiop! Mutta kuulamoottori ei käynnistynyt.

– Mikä paholainen siihen on mennyt, kuului Urhon kiukkuinen tuhahdus.

– Missä puhalluslamppu on? kuulin isän kysyvän.

– Täällä se on, Olli sanoi ja ojensi laatikosta kaivamansa lampun.

Isä heilutti puhalluslamppua korvansa lähellä ja totesi, että on siellä lamppuöljyä. Hän alkoi painella pumppua. Aikansa paineltuaan hän avasi jotain hanaa ja pyysi tulta. Tulen saatuaan hän alkoi lämmittää moottorin kupua. Tovin kuluttua hän sammutti puhalluslampun, ja miehet ryhmittäytyivät jälleen remmin vieren ja alkoivat vedellä siitä. Moottori pärähti käyntiin, ja miehet siirtyivät omille työpaikoilleen. Urho meni syöttäjäksi, ja Eetu alkoi hangota ohria syöttölavalle. Aati ja Paavo lähtivät hakemaan uutta kuormaa ohria. Isä seurasi maamoottoria ja ruumenien poisottoa, Olli seurasi viljasäkkejä. Kiertelin puimakonetta ja tarkkailin, olisiko minulle mitään hommaa, mutta kaikki olivat niin

työntouhussa, etten mennyt lähelle häiritsemään. Ruuna veti muutaman tovin kuluttua ison ohrakuorman syöttölävan viereen. Miesten purettua kuorman menin kysymään:

– Saanko tulla kyytiin?

– Saat tulla ja pääset Eevan kaveriksi haravoimaan jälkiä, Aati sanoi.

Hyppäsin lavetille, mutta samaan aikaan hevonen nykäisi sen liikkeelle. Pyörähdin kumoon ja pois lavetilta. Nousin ylös, juoksin perään ja hypäsin takaa kyytiin. Saavuimme ukkoseiväsrivin viereen. Ruuna pysähtyi ja miehet alkoivat hangota ohraseipäiltä kuormaa lavetille. Eeva-täti oli hakenut toisen haravan nähtyään minut kyydissä.

– Tässä on pojalle harava, puintiaikana kaikkien kynnelle kykenevien tulee olla töissä, Eeva sanoi ja opasti, että jäljelle ei saa jäädä yhtään kortta. Yhdessä korressa on rieskan verran jyviä.

– Odotinkin, että pääsen jotain tekemään, sanoin ja menin odottamaan, että kuorman tekijät siirtyvät eteenpäin.

– Nyt pääset niin kuin muutkin töihin. Neko ei ottaneet sinua kouluun? Eeva-täti kysyi.

– Eivät ottaneet, olin liian nuori, vastasin vähän allapäin.

– No, tämä on isompien hommaa, viljankorjuu ja puinti. Tästä sitä leipää tehdään ja sinä opit jo kirjoittamaan oikealla kädellä.

– Niin, tämä on tärkeää hommaa, sanoin.

Kirjoittamista en kommentoinut, sillä kynä oli tahtonut palata vasempaan käteen sen jälkeen, kun eivät ottaneet minua kouluun. Haravoin touhukkaasti päästäkseni sen asian yli.

Päivä oli illassa, ja Aatin ja isän yhteiset viljat oli puitu. Ohran jyviä oli tullut useita kymmeniä säkillisiä. Maamoottori oli käynyt koko päivän, ja nyt se sammutettiin. Puimakone puhdistettiin ja nostettiin kuljetusrataiden ja jalasten päälle. Martta-täti oli lämmittänyt rantasaunan, ja miehet menivät iltasen syötyään heti kylpemään. Eetu viimeisenä pöydästä lähtijänä ovelta huusi:

– Poika myös saunaan, olithan melkein miesten töissä tänään.

– Joo, tulen, minä huusin ja kipaisin Eetun perään.

PERUNANNOSTO

Syksy oli sadonkorjuun aikaa. Pihlajan pellolle ei ollut vielä istutettu perunaa, vaan yhteinen perunamaa oli Tirolan kivinavetan järvenpuoleisella sivulla. Perunanvarret Aati oli niittänyt ja haravoinut pois. Perunat kaivettiin kuokalla. Sitten ne poimittiin sankoon, ja täydet sangot tyhjennettiin isoihin laatikoihin. Kuokkimassa olivat äiti, isä ja Aati. Minä en tykännyt kaivaa ja kerran jäin seisomaan ja kyselin viereistä penkkiä kaivavalta äidiltä:

- Joka syksykö nämä perunat pitää kaivaa?
- Joka syksy, jos meinaa syödä niitä talven aikana. Nämä on perusruokaa ja kalat ja lihat ja muut on lisänä.
- Sinulla tuo maha on aika iso, melkein maata hipoo, kun kuokit ja poimit perunoita.
- Jouluksi pitäisi tulla perheenisää ja siihen saakka tuleva vauva on mukana. Jatketaan nyt, niin saadaan nämä kaivettua ennen sadetta.
- Mistä se vauva sitten tulee? jatkoin kyselyä.
- Se selviää aikanaan, kaivetaan vain nyt näitä perunoita.

Jatkoin kaivamista ja menin kolmatta sankoa kaatamaan laatikkoon, kun kuulin Martan huutavan syömään. Huusin muille:

- Kuulittako? Syömään!
  - Kuultiin ja lähdetään, äiti lähimpänä sanoi ja nousi seisomaan.
- Huomasin hänen pitelevän isoa mahaansa ja näin tuskallisen ilmeen silmissään. Jäin odottamaan häntä ja kysyin:
- Onko sinulla kipeä maha?
  - Vähän, mutta lieneekö vain luuloa.
  - Tuo kaivaminen ja jatkuva kumartelu ei ole sinulle terveellistä siinä tilassa, sanoin.

En saanut vastausta, mutta vilkaistessani hänen silmiään näin kyyneleen vierähtäneen poskelle.

Kaikki perunankaivajat olivat syömässä pöydän ympärillä. Martta vastasi välillä puhelinkeskukseen ja kun oli yhdistänyt puhelun, tuli katsomaan, onko kaikkea pöydässä. Mietin äidin tuskallista ilmettä perunamaalla ja kysyin Martalta:

– Odotatko sinä lasta?

Kaikki kääntyivät katsomaan minua hämillään ja minä odotin vastausta Martalta.

– En odota, hän vastasi pieni puna kasvoillaan.

– Sinä voit tulla äidin tilalle perunankaivuun, kun äiti odottaa viimeisillään lasta, sanoin ja kysyin vielä äidiltä, osaako hän yhdistää puheluita.

– Osaan yhdistää.

– No niin, tämä on selvä, Martta lähtee perunankaivuun ja äiti jää keskuksenhoitoon, sanoin ja nousin pöydästä.

Vähitellen muutkin nousivat. Huomasin Martan katsovan äitiä ja nyökkäävän hänelle. Työt oli vaihdettu. Talon tapana oli päiväsyönnin jälkeen puolen tunnin ruokalepo. Aati ja isä menivät pirtin reunoilla oleville penkeille pitkäkseen ja hetken päästä kuului raskas eritahtinen kuorsaus. Minä kysyin Martalta:

– Oletko käynyt kananmunat jo keräämässä?

– En ole vielä ehtinyt, mutta jos haluat käydä, haen kupin sinulle.

– Minä käyn keräämässä.

Saatuani kupin juosta kipaisin navetanpäässä olevaan kanalaan. Kukon hätyytin kauemmas. Se ei tykännyt, että munat haetaan pois. Kanoja oli kuusi ja munia löytyi neljä. Vein munat keittiöön ja menin ulos odottamaan miesten heräämistä. Kuulin pirtin kellon lyövän yhden kerran ja tiesin, että hetken päästä miehet tulevat. Niin kävi. Miehet tulivat ulos Martta perässään, ja minä lähdin jonon jatkoksi. Martalle neuvoin perunapenkin, joka oli äidiltä jäänyt kesken ja itse jatkoin vierellä olevan penkin kuokkimista. Kuokittiin pitkään hiljaisuuden vallitessa, viimein kysyin:

– Puintimiehet nimitti Iivanaksi sitä kuivaamoa minne jyvät vietiin. Miksi?

– Sen kuivaamon paikalla oli pappasi toinen talo ja sen nimi oli Iivana, Martta vastasi.

– Miksi sitten on tehty tuo nykyinen talo?

– Iivanan maa oli ollut routivaa, joten rakennus liikkui talvella. Keran oli käynyt tulva niin korkealla, että kun hypimme lattialla, vesi tiris lattiaankkujen raosta. Nykyisen talon seinähirret siirrettiin Iivanasta paremmalle perustukselle.

Timo Tirola palaa tässä elämäkertaromaanis-
saan kasvuvuosiinsa Pudasjärvellä 1950- ja
60-luvuilla ja kuvaa eloisasti aikaa, jolloin so-
dasta selvinnyt kansakunta utteralla työllä jäl-
leenrakensi maata. Raskaan työn vastapai-
noksi ihmiset pyhittivät lepopäivänsä, kävivät
seuroissa ja pitivät tiiviisti yhteyttä naapureihin
ja sukulaisiin. Työnteko oli olennainen osa myös
Tirolan lapsuutta. Koulunkäynti oli välillä kuin
tervanjuontia, mutta sitäkin mieluisampaa oli
ajaa Fergulla ja tehdä maatalon moninaisia töi-
tä. Nykylukija voi vain hämmästellä, miten vaa-
taviin töihin lapsi on innokkaasti tarttunut. Toki
elämään mahtui myös leikkiä, urheilua, sukuta-
rinoita ja kertomuksia sodasta. Rippikoulun jäl-
keen alkanut työ kiertävänä myllärinä on kuin
lopullinen todiste siitä, että yrittäjäperheessä
kasvoi yrittäjähenkilö poika.

Timo Tirola on aikaisemmin julkaissut omiin
kokemuksiinsa perustuvan romaanitrilogian
yrittämisestä:

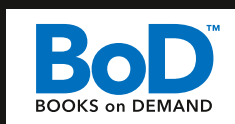
Sahaajakisälli, 2015

Sukellusveneseikkailu, 2016

Uusi elämä 2016

ISBN: 978-951-568-750-0

www.bod.fi